

kritieken

Magische Mahler van Jansons en het Concertgebouworkest

Klassiek

Koninklijk Concertgebouworkest, Groot Omroepkoor en solisten olv Mariss Jansons op 3/12, Concertgebouw Amsterdam. Herhaling en uitzending Radio 4: zo 6/12.

Tussen 2009 en 2001 voert het Koninklijk Concertgebouworkest alle symfonieën van Mahler uit. In die langlopende serie doet chef-dirigent Mariss Jansons de Tweede, de Derde en de Achtste. De overeenkomst tussen deze drie symfonieën is de aanwezigheid van koor, vocalisten en de enorme bezetting – de Tweede bestaat uit een groot koor, een alt en een sopraan, samen met een uit de kluiten gewassen orkest, een orgel en *Fernorchester* buiten de zaal.

In 1904 beleefde de Tweede zijn Nederlandse première onder Mahler zelf bij het KCO, het orkest dat onder Willem Mengelberg een hechte Mahler-traditie opbouwde. Sindsdien werd de symfonie bijna tachtig keer

uitgevoerd – maar liefst zevenentwintig keer onder de toenmalige chef Bernard Haitink, die het werk tweemaal met het orkest op plaat zette.

Behalve het podium zat donderdagavond de grote zaal van het Amsterdamse Concertgebouw ook uitverkocht vol, met een publiek dat zich bij de opkomst van Jansons al ontlaadde in een langdurig applaus. Tijdens het concert zonder pauze luisterde de zaal vervolgens ademloos, een zeldzaamheid.

Die concentratie was te danken aan de magische 'Auferstehungs-sinfonie' die Jansons donderdag neerzette: in één lange boog van het heldengraf uit het eerste deel naar het heftig donderende 'große Appell' met de 'trompetten uit de Apocalyps' aan het slot, waarin de krachten op het podium, de zaal als een vloedgolf overspoelden. In de anderhalf uur daartussen liet Jansons de Tweede horen als een kathedraal van uitgesproken contrasten, reliëfs, sfe-

ren en stijlen – in een buitengewoon hechte en geïnspireerde uitvoering door het KCO en de vocalisten.

Na het eerste deel ('Todtenfeier') hield Jansons zich zelfs aan de door Mahler voorgeschreven vijf minuten pauze, om bij terugkomst de klappers in het publiek tot stilte te gebaren. Inmiddels stonden de solisten Ricarda Merbeth en Bernarda Fink (symbolisch?) onderaan de lange trap naar het podium.

Fink liet het 'O Röschen roth' in het vierde deel klinken als een oase: onnadrukkelijk, vloeiend-warm en eenvoudig. Het Groot Omroepkoor was indrukwekkend in de zacht gemurmelde passages; sopraan Merbeth maakte van haar kleine aandeel een juweel; het noemen van de afzonderlijke prestaties van de musici zou een oneindige lijst opleveren.

De zaal juichte langdurig en als uit één keel na afloop van deze historische Tweede. *Aufersteh'n, ja aufersteh'n!*

Anthony Fiumara